

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอหรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายอับดุลฮาเล็ม นิมะ

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๕๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลสุวารี อำเภอหรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส

โทรศัพท์ ๐๖๕๖๖๒๖๐๑๙

Facebook -

Line ๐๖๕๖๖๒๖๐๑๙

เกิด พ.ศ. ๒๕๑๑

ปัจจุบันอายุ ๕๗ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย

สถาบันการศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

คณะ/สาขาวิชา มัธยมศึกษาตอนปลาย

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ ผู้ใหญ่บ้าน ค้าขาย

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๓๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ลองกอง

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงเรียนรู้ลองกอง พื้นที่ดำเนินการ ๗ ไร่ มีการเลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา และปลูกสละแซม ตลอดจนการทำน้ำหมักชีวภาพในบริเวณสวนลองกอง และมีศาลาเรียนรู้เพื่อใช้ในการอบรมและบริการให้กับเกษตรกรที่เข้ามาใช้บริการ

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๖ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การจัดการสวนลองกองหลังการเก็บเกี่ยว

ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การลดต้นทุนการผลิต

เกษตรกรทราบถึงการทำน้ำหมักชีวภาพ การทำปุ๋ยหมัก ประโยชน์ของน้ำหมักชีวภาพ การนำไปใช้ และเป็น การลดต้นทุนการผลิต ตลอดจนการใช้วัสดุเหลือใช้มาทำน้ำหมักชีวภาพ

ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การตัดแต่งกิ่ง ช่อดอกและช่อผล

เกษตรกรทราบถึงตัดแต่งกิ่ง การตัดแต่งดอก และการตัดแต่งช่อผลลองกองอย่างถูกวิธี

ฐานเรียนรู้ที่ ๔ การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน

เกษตรกรทราบถึงชนิดของศัตรูปาล์มน้ำมันและวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูปาล์มน้ำมันโดยวิธีผสมผสาน และ
รู้จักศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ในการป้องกันกำจัดศัตรูปาล์มน้ำมัน

ฐานเรียนรู้ที่ ๕ การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ทราบถึงการใช้น้ำในการเกษตร ประโยชน์ของน้ำ และการใช้น้ำอย่างมีคุณค่า ตลอดจนการทำแอร์แวร์

ฐานเรียนรู้ที่ ๖ การเลี้ยงไก่พื้นเมืองในสวนลองกอง

การเลี้ยงไก่พื้นเมืองในสวนลองกองเป็นแนวทางที่น่าสนใจในการใช้ประโยชน์จากพื้นที่สวนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผสมผสานการเกษตรและการปศุสัตว์เข้าด้วยกัน ซึ่งสามารถสร้างรายได้เสริมและลดต้นทุนการผลิตได้

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๙ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. จัดกระบวนการเรียนรู้การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM)
๒. การใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต
๓. การพัฒนาคุณภาพผลผลิต/การจัดทำมาตรฐานการผลิต
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. เศรษฐกิจพอเพียง
๒. เกษตรผสมผสาน/ทฤษฎีใหม่
๓. การทำบัญชีครัวเรือน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การเลี้ยงสัตว์เสริมรายได้
๒. การเลี้ยงปลาในร่องสวนเสริมรายได้

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. คือ การใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต และเป็นการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากเศษวัสดุและได้ผลตอบแทนสูงสุด เกษตรกรทราบถึงการทำน้ำหมักชีวภาพ การทำปุ๋ยหมัก ประโยชน์ของน้ำหมักชีวภาพ การนำไปใช้ และเป็นการลดต้นทุนการผลิต ตลอดจนการใช้วัสดุเหลือใช้มาทำน้ำหมักชีวภาพ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรในชุมชน เกษตรกรที่มาเรียนรู้เกิดความรู้ ความเข้าใจ โดยเกษตรกรสามารถเรียนรู้ได้จากของจริง
๒. เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรในลักษณะของเกษตรกรสอนเกษตรกร และปลูกฝังจิตสำนึกใน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม
๓. เกษตรกรสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิตได้
๔. เพื่อให้สามารถจัดการดินและปุ๋ยสำหรับแปลงลองกองได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนสามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรอย่างมั่นคงและยั่งยืน

เนื้อหาหลักสูตร

การลดต้นทุนการผลิต ด้วยปัจจุบันเกษตรกรไม่นิยมใส่ปุ๋ยในแปลงลองกอง เนื่องจากผลผลิตลองกองมีราคาตกต่ำและปุ๋ยเคมีมีราคาแพง ประกอบกับผลผลิตลองกองไม่ได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ ยิ่งทำให้แปลงลองกองไม่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม การทำเป็นจุดเรียนรู้การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ/ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ดำเนินการลดต้นทุนการผลิตด้วยการการใช้ปุ๋ยหมักทำเอง และใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยมีการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ คือ ตรวจวิเคราะห์ดิน และใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน นอกจากนี้ยังมีการใช้สารชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิต เพื่อลดการใช้ปุ๋ยสารเคมี และยังเป็นการปรับปรุงบำรุงดิน เช่น การลดการใช้ปุ๋ยเคมีและเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และเป็นการจัดการแปลงลองกองโดยใช้ต้นทุนต่ำ โดยเนื้อหาหลักสูตรการลดต้นทุนการผลิต มีดังนี้

๑. ความรู้เรื่องปุ๋ยชีวภาพ และปุ๋ยเคมี
๒. การผลิตปุ๋ยใช้เอง ปุ๋ยหมักชีวภาพ/ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

๑. บรรยาย เรื่อง การผลิตปุ๋ยใช้เอง ปุ๋ยหมักชีวภาพ/ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ
๒. บรรยาย เรื่อง แนวทางการให้คำแนะนำการใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ/ปุ๋ยอินทรีย์น้ำอย่างเหมาะสม
๓. สาธิตและฝึกปฏิบัติการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ/ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

สื่อที่ใช้ในการอบรม

๑. ข้อมูลฐานเรียนรู้หลักสูตรการลดต้นทุนการผลิตในสวนลองกอง
๒. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้การสาธิตและฝึกปฏิบัติ

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

- ไม่มีการเข้าร่วมในการจัดทำแผนระดับจังหวัด-

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) ของแต่ละปี จะดำเนินการเชิญคณะกรรมการ ศพก. เกษตรกรต้นแบบ เกษตรอำเภอรื้อเสาหวานักศึกษาในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ระดับพื้นที่ มาประชุมร่วมกันเพื่อทำการดำเนินการดำเนินงานของ ศพก. ในแต่ละปี โดยดำเนินการในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ

แผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.)

ภาคผนวก 3.2

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้อาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ממלכת ישראל.

อำเภอหรือสภะ จังหวัดนราธิวาส ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นายอัศลาแลม นิยะ สิ้นคำหลัก ลองกอง

จุดเด่น ๑. การใช้น้ำหมักชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิตและลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี

[illegible][illegible]

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

เริ่มต้นจากเกิดในครอบครัวที่ประกอบอาชีพการเกษตร จึงรักในอาชีพเกษตร เพราะสามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้ โดยปัจจุบันปลูกพืชเพียงชนิดเดียว เนื่องจากปัจจุบันนี้ การทำสวนเกษตรโดยการปลูกพืชหน้าเดียว ซึ่งจะส่งผลต่อรายได้จากการเกษตรในยามที่ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ จึงเห็นว่าการปลูกพืชหลายชนิดในที่ดินแปลงเดียวย่อมส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตพืชที่หลากหลาย และจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการลดรายจ่ายในครัวเรือนได้อีกด้วย โดยปัจจุบันนอกเหนือจากการปลูกลองกอง ยังมีการการปลูกทุเรียน ฝรั่ง และมะพร้าวในแปลงอีกด้วย และเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่ได้เห็นและตระหนักถึงการปลูกพืชแบบผสมผสานโดยเฉพาะในแปลงลองกอง ประกอบกับมีเจตนาารมณ์ในการถ่ายทอดความรู้ที่ได้จากการประกอบอาชีพเกษตรของตนเองให้แก่เกษตรกรในชุมชน เพื่อช่วยแก้ปัญหาให้แก่เกษตรกรในชุมชนในการสร้างรายได้และลดรายจ่ายภายในครัวเรือนได้

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาของเกษตรกรผู้ปลูกลองกองคือ ผลผลิตมีราคาตกต่ำ ดังนั้นเกษตรกรจึงมีความเห็นว่าการใช้ปุ๋ยเคมีอาจจะทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ที่จะได้รับจากการขายลองกอง อาจจะไม่คุ้มทุน ดังนั้นจึงเป็นเรื่องท้าทายในด้านการลดต้นทุนการผลิตโดยการผลิตปุ๋ยใช้เอง ซึ่งมีการผลิตปุ๋ยหมักจากมูลวัวใช้เอง เนื่องจากเกษตรกรมีการเลี้ยงวัว ซึ่งมูลวัวไม่ได้เป็นแค่ของเสีย แต่สามารถนำมาหมักเป็น น้ำหมักชีวภาพ ที่ช่วยบำรุงดิน เพิ่มจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ และช่วยให้พืชแข็งแรงขึ้น โดยไม่ต้องพึ่งสารเคมี

๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การทำปุ๋ยหมักชีวภาพเป็นวิธีการย่อยสลายอินทรีย์วัตถุจากขี้วัวให้กลายเป็นปุ๋ยที่ โดยมีเทคโนโลยีการทำหลายวิธี ตั้งแต่การหมักแบบดั้งเดิมไปจนถึงการใช้สารเร่งและเทคนิคต่างๆ โดยเกษตรกรมีการใช้สารเร่งในการทำปุ๋ยหมักเพื่อให้ได้ปุ๋ยที่มีคุณภาพและพร้อมใช้งานได้รวดเร็ว ซึ่งเทคโนโลยีการทำปุ๋ยหมักชีวภาพโดยใช้สารเร่ง ได้แก่ จุลินทรีย์ EM และสารเร่ง พด.๑

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

การประยุกต์ใช้สารเร่งในการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ เป็นการเร่งการย่อยสลายปุ๋ยหมักให้ไวขึ้น ซึ่งใช้ด้วยวิธีที่กรมพัฒนาที่ดินแนะนำ โดยใช้สารเร่งซุเปอร์ พด.๑ ที่ช่วยเพิ่มจุลินทรีย์และเร่งกระบวนการหมักให้ไวขึ้น

ส่วนผสมปุ๋ยหมักสูตรเร่งด่วน

๑. เศษพืชแห้ง ๑,๐๐๐ กิโลกรัม

๒. มูลสัตว์ ๒๐๐ กิโลกรัม

๓. ปุ๋ยยูเรีย ๒ กิโลกรัม

๔. สารเร่ง พด.๑ จำนวน ๑ ซอง (ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร แช่ไว้ ๑ คืนก่อนนำไปรดกองปุ๋ย)

๕. น้ำสะอาด ๒๐ ลิตร

วิธีทำ ผสมวัสดุและคลุกให้เข้ากัน รดด้วยน้ำที่ผสมสารเร่งซุเปอร์ พด.๑ ให้ทั่วกอง ปรับความชื้นให้มีความชื้นพอเหมาะ โดยบีบแล้วมีน้ำซึมออกเล็กน้อย กองวัสดุเป็นรูปสี่เหลี่ยมหรือวงกลมสูงประมาณ ๑ เมตร โดยพลิกกลับกองปุ๋ยทุก ๗-๑๐ วัน เพื่อให้อากาศถ่ายเท ใช้เวลาหมักประมาณ ๑๕-๓๐ วัน หากดูแลอย่างถูกวิธี ปุ๋ยจะย่อยสมบูรณ์ ไม่มีกลิ่นเหม็น ไม่ร้อน และพร้อมใช้งาน

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เป็นการให้ปุ๋ยให้ตรงตามระดับความอุดมสมบูรณ์ของดินและตรงตามความต้องการของพืช ทำให้พืชเจริญเติบโตดี และให้ผลตอบแทนคุ้มค่า โดยมีการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ขั้นตอนการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน คือ

๑. เก็บตัวอย่างดิน

๒. ส่งตัวอย่างดินตรวจวิเคราะห์ N P และ K ในดิน

๓. รวบรวมวิเคราะห์ดินและรับคำแนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ลองกอง พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ - ๒ - ๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๒) พุเรียน พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ - ๐ - ๐ (ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลาดุก จำนวน ๓๐๐ (หน่วย ตัว)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) โค จำนวน ๖ (ตัว)

๓.๒) ไก่ จำนวน ๖๐ (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด - ชนิด ประกอบด้วย

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ลองกอง มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ปุ๋ย เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๑,๒๐๐ บาท/ไร่

รายได้ ๓,๗๕๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ -

เฉลี่ยรายได้วันละ - บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ -

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ - บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ -

เฉลี่ยรายได้เดือนละ - บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ลงกอง

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๗,๕๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. เกษตรกรได้พัฒนาการทำการเกษตรให้มีประสิทธิภาพจากการเรียนรู้ด้วยตนเองและจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. ต้นทุนการผลิตลดลง รายได้เพิ่มขึ้น ไม่มีความเสี่ยง

๓. สร้างรายได้เป็นอาชีพหลักในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร

๔. ผลผลิตมีคุณภาพมากขึ้น

๕. เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรในชุมชน และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรในพื้นที่ได้ โดยได้เรียนรู้จากของจริงและสามารถนำไปปฏิบัติได้

๖. เกษตรกรได้มาเรียนรู้จากของจริงเกี่ยวกับการลดต้นทุนในการจัดการสวนลองกอง ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้

๗. เป็นแหล่งบูรณาการหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเข้ามาร่วมสนับสนุนด้านความรู้และงบประมาณในการพัฒนา ศพก. และการบริหารจัดการการดำเนินงานของ ศพก. เช่น กรมพัฒนาที่ดิน กรมการข้าว กรมวิชาการเกษตร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น ทำให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านวิชาการที่หลากหลาย

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

ด้วยกระบวนการผลิตที่ปลอดภัย GAP ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้ระบบนิเวศดีขึ้น สร้างสมดุลแก่ระบบนิเวศของแปลงนา ลดการระบาดของศัตรูพืชได้เป็นอย่างดี การใช้ปุ๋ยหมักสามารถปรับปรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์และลดการใช้ปุ๋ยเคมี ทำให้ลดการปนเปื้อนสารเคมีในดินและช่วยลดการเสื่อมโทรมของสภาพดินได้

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การใช้ปุ๋ยจากมูลวัวที่ทำเอง ทำให้ลดการปนเปื้อนสารเคมีในดินและช่วยลดการเสื่อมโทรมของสภาพดินได้ และการใช้ปุ๋ยหมักสามารถปรับปรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ขึ้นได้ การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน เช่น การใช้สารชีวภัณฑ์ การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ซึ่งเป็นเชื้อราปฏิปักษ์กับเชื้อราที่เป็นสาเหตุของโรคพืช เพื่อ

ป้องกันกาจัดโรค ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์บำรุงดิน มีความปลอดภัยสูง ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตพืช

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

จากการร่วมประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ทั้งในระดับอำเภอและระดับจังหวัด เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเชื่อมโยงการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. ในพื้นที่ ทำให้ได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ และร่วมกันปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานให้เป็นปัจจุบัน และสามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อการวางแผนงานของ ศพก. ได้

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอหรือเสาะสามารถให้บริการเป็นจุดอบรมสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเกษตรกรได้ และสามารถเป็นจุดดูงานโดยมีฐานการเรียนรู้ทั้งหมด ๖ ฐาน ได้แก่ ฐานการจัดการสวนลองกองหลังการเก็บเกี่ยว ฐานการลดต้นทุนการผลิต ฐานการตัดแต่งกิ่ง ขอดอกและข้อผล ฐานการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน ฐานการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า และฐานการเลี้ยงไก่พื้นเมืองในสวนลองกอง

เกษตรกรต้นแบบเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ในเรื่องการจัดการสวนลองกอง โดยมีองค์ความรู้ที่สามารถถ่ายทอดให้แก่ชุมชนได้ เนื่องจากได้เรียนรู้จากการลงมือทำด้วยตนเอง และเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานราชการต่างๆ เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยสามารถถ่ายทอดความรู้ในเรื่องปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ เรื่องการเพาะปลูกและการจัดการสวนลองกอง เพื่อเพิ่มองค์ความรู้และช่วยแก้ปัญหาด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกรในพื้นที่

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหาและการเป็นที่ปรึกษาแก่เกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียน โดยจะทำหน้าที่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือเกษตรกรในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการทำเกษตร เช่น ปัญหาด้านการผลิต การจัดการแปลง การทำปุ๋ยหมัก หรือปัญหาอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อประกอบอาชีพเกษตรกร นอกจากนี้ ยังทำหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนจากเกษตรกรในพื้นที่ แล้วนำเรื่องร้องเรียนไปแจ้งแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนจากเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงกระบวนการแก้ไขปัญหาได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว โดยอาจมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงของเรื่องร้องเรียน และดำเนินการแก้ไขปัญหาตามขั้นตอนที่เหมาะสม

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอหรือเสาะ มีการให้บริการข้อมูลข่าวสารและวิชาการเกษตรแก่เกษตรกร โดยจะเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรที่หลากหลาย เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิต การจัดการแปลง การตลาด เป็นต้น ซึ่ง จะมีการให้บริการด้านวิชาการจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day) จะเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่ ศพก. สามารถให้เกษตรกรได้เรียนรู้และรับข้อมูลข่าวสารได้

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

มีองค์ความรู้ที่สามารถถ่ายทอดให้แก่ชุมชนได้ เนื่องจากได้เรียนรู้จากการลงมือทำด้วยตนเอง และเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานราชการ เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการ โดยสามารถถ่ายทอดความรู้ในเรื่องปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ เรื่องการเพาะปลูก การขยายพันธุ์พืช การทำเกษตรผสมผสาน การจัดทำบัญชี เพื่อเพิ่มองค์ความรู้และช่วยแก้ปัญหาด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ และจากความสำเร็จในการประกอบอาชีพการเกษตร จนก่อให้เกิดรายได้สามารถนำมาใช้จ่ายในครัวเรือนได้ ทำให้มีเกษตรกรและชาวบ้านในพื้นที่ที่เห็นความสำเร็จเข้ามาซักถาม และปรึกษาแนวทางการทำงาน เพื่อนำไปปฏิบัติตาม ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของความสำเร็จคือการเปลี่ยนวิธีคิด และทัศนคติการเป็นเกษตรกรให้คนในพื้นที่ โดยจากเดิมเกษตรกรไม่มีการดูแลสวนลองกองเท่าที่ควร ปัจจุบันเกษตรกรหลายคนมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการสวนลองกองโดยมีการบำรุงรักษาดันลองกองด้วยการใส่ปุ๋ย

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
ผลสำเร็จจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชนและการบูรณาการการทำงานร่วมกันของ ส่งผลให้ ศพก. มีการขับเคลื่อนการดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง มีความ เข้มแข็ง และเห็นผลเป็นรูปธรรม สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรในพื้นที่ได้

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

ประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ฯ ในระดับอำเภอ โดยทำหน้าที่เป็นผู้นำในการดำเนินงานตามนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมถึงแผนพัฒนาจังหวัด นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานและเชื่อมโยงหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินงานของ ศพก. เกิดประสิทธิภาพและแก้ไขปัญหาของชุมชนได้อย่างตรงจุด

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน
ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก. คือการได้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาภาคการเกษตรของชุมชน โดยการเป็นแหล่งเรียนรู้ ถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ๆ ให้แก่เกษตรกร และเป็นสื่อกลางในการเป็นจุดถ่ายทอดความรู้ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกษตรกรสามารถเข้ารับการความรู้ได้ด้วยตนเองจากของจริง ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของเกษตรกรในพื้นที่และชุมชน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑ ตำบลสุวารี อำเภอเรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส
- ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
- คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า
- คณะกรรมการแปลงใหญ่ระดับอำเภอ

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

เกษตรกรต้นแบบมีการ มีการใช้ความรู้ความสามารถทุกศาสตร์ของตน ในการถ่ายทอดความรู้ ให้คำแนะนำและเสนอแนะแก่เกษตรกรทั้งที่ทำด้วยตนเองและร่วมกับหน่วยงานภาครัฐต่างๆ ทำให้เกิดประโยชน์ ต่อเกษตรกรและส่วนรวม โดยทำด้วยจิตอาสา ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ทำให้ผู้ที่ได้รับความรู้สามารถ นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ใช้แปลงของตนเองเป็นแหล่งเรียนรู้ จัดอบรม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต เกษตรกรให้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมในกิจกรรมที่นอกเหนือจากกิจกรรมทางการเกษตร ได้แก่ มีการส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มให้ความสำคัญเกี่ยวกับการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การเสียสละเพื่อ ประโยชน์ส่วนรวม โดยสนับสนุนให้สมาชิกกลุ่มร่วมมือทำกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ร่วมกับชุมชน เช่น กิจกรรมงานเมาลิดของหมู่บ้าน กิจกรรมกวนอาซุรของหมู่บ้าน การเยี่ยมเยียนและช่วยเหลือชาวบ้านในพื้นที่ มี การเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

การทำงานด้วยความขยัน อดทน และไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคจะนำไปสู่ความสำเร็จได้

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

คณะผู้ถอดบทเรียน

๑. นายสุไหมมิง	ปือราเฮง	เกษตรกรอำเภอเรือเสาะ
๒. นางสาวรัชชี	เต๊ะเอียดหยอ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นายอภิรัตน์	ยูโซ๊ะ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๔. นางสาวธนพร	ฮัมดาห์ลี	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๕. นายอุสมาน	มูนะ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
๖. นางสาวนิรุชฎา	ซามะเต็ง	เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- กระบวนการถอดบทเรียน ศพก. ประกอบด้วย

การเตรียมการ

- จัดเตรียมเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบรายงานผลการถอดบทเรียน

เกษตรกรต้นแบบ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

- จัดตั้งทีมงานถอดบทเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- สัมภาษณ์เกษตรกรต้นแบบและผู้เกี่ยวข้องใน ศพก.
- เยี่ยมชมและสังเกตการณ์ในแปลงเรียนรู้และฐานเรียนรู้ต่างๆ
- รวบรวมเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์และสรุปข้อมูล:

- วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม และรายงานผลในประเด็น ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงาน

เป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

- เครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียน ได้แก่ แบบรายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

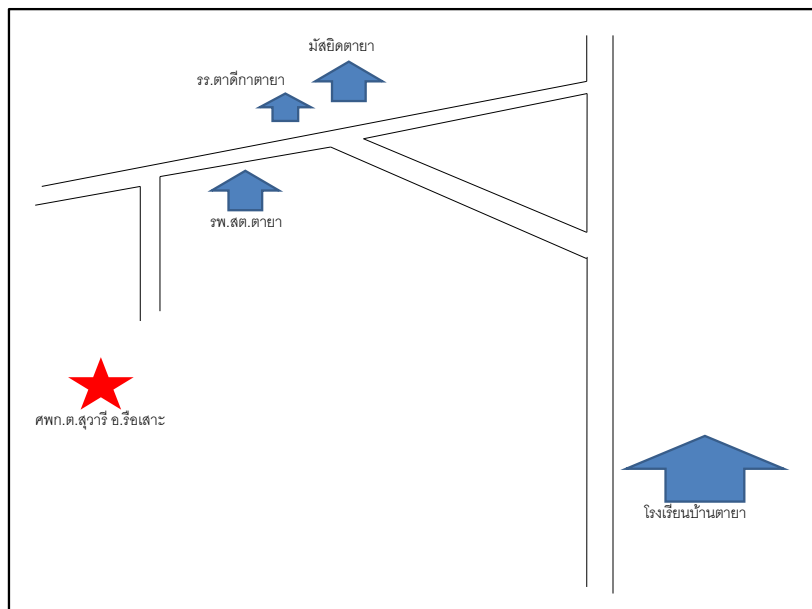
๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการถอดบทเรียนมีหลายด้าน เช่น

- การวางแผนที่ไม่ดีจะทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และอาจเกิดความเสี่ยงในการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์
- เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความสามารถ หรือการขาดความเข้าใจในกระบวนการถอดบทเรียน อาจเป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน
- การจัดสรรเวลาที่ดี ซึ่งในบางครั้งเวลาของเจ้าหน้าที่และเกษตรกรต้นแบบว่างไม่ตรงกัน จึงทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้

ภาคผนวก

แผนที่ตั้งของศูนย์

เครือข่าย : มีศูนย์เครือข่าย ๑๓ เครือข่าย

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ที่อยู่		ชื่อ-สกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์
		หมู่	ตำบล		
1	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเครือข่าย	8	โคกสะอาด	นายมะบักรี้ เจะเลาะ	0949065914
2	กลุ่มปรับปรุงคุณภาพผลผลิตบ้านไอร์จาดา	8	โคกสะอาด	นายอดุลย์ โต๊ะดู	0895988798
3	ศูนย์คัดแยกผลไม้ชุมชน	2	รือเสาะนอก	นายนูรุ丁 มะแซ	0878372533
4	กลุ่มปลูกพืชไร่บ้านตาเปาะ	7	สุวารี	นายมะยูโซะ มะกะ	0833997493
5	กลุ่มเลี้ยงแพะบ้านนาดา	3	รือเสาะ	นายแวอารง สาละ	0862983596
6	ศูนย์เรียนรู้ด้านบัญชี	2	โคกสะอาด	นายคอซิมิง แทบาคู	0848557947
7	ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงบ้านอินอ	3	ลาโละ	นายอับดุลรอญิง หะมะ	0801394819
8	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานบ้านซื่อเลาะ	4	เรียง	นายอาเต๊ะแว หะยีหะมะ	0898786141
9	วิสาหกิจชุมชนตะโละฮูลู	2	สาวอ	นางสาวอาณี วามิง	0981238855
10	เกษตรผสมผสานบ้านพงยือติ	9	ลาโละ	นายอับดุลเลาะห์ ยีมะยี	0883944469
11	เกษตรผสมผสานบ้านมะนังปันยัง	2	สามัคคี	นายสะมะแอ ลาโละซู	0611839676
12	ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงโคเนื้อ	5	สาวอ	นายบาสรี มะเซ็ง	0862879827
13	ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงไก่พื้นเมือง การทำสวนไม้ผล	1	สุวารี	นายหะรงค์ ดอสะ	0937820708